

PRESUDA SUDA (veliko vijeće)

15. siječnja 2013. (*)

„Članak 267. UFEU-a – Ukidanje sudske odluke – Vraćanje predmeta nadležnom sudu – Obveza poštovanja odluke o poništenju– Zahtjev za prethodnu odluku – Je li moguć – Okoliš – Aarhuška konvencija – Direktiva 85/337/EEZ – Direktiva 96/61/EZ – Sudjelovanje javnosti u odlučivanju – Izgradnja odlagališta otpada – Zahtjev za dozvolu – Poslovna tajna – Nedostavljanje dokumenta javnosti – Utjecaj na valjanost odluke o odobravanju odlagališta – Ispravak – Procjena utjecaja projekta na okoliš – Konačno mišljenje prije pristupanja države članice Uniji – Vremenska primjena Direktive 85/337 – Učinkoviti pravni lijek – Privremene mjere – Suspenzija izvršenja – Ukidanje pobijane odluke – Pravo vlasništva – Zadiranje”

U predmetu C-416/10,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovačka), odlukom od 17. kolovoza 2010., koju je Sud zaprimio 23. kolovoza 2010., u postupku

Jozef Križan,

Katarína Aksamitová,

Gabriela Kokošková,

Jozef Kokoška,

Martina Strezenická,

Jozef Strezenický,

Peter Šidlo,

Lenka Šidlová,

Drahoslava Šidlová,

Milan Šimovič,

Elena Šimovičová,

Stanislav Aksamit,

Tomáš Pitoňák,

Petra Pitoňáková,

Mária Križanová,

Vladimír Mizerák,

Eubomír Pevný,

Darina Brunovská,

Mária Fišerová,

Lenka Fišerová,

Peter Zvolenský,

Katarína Zvolenská,

Kamila Mizeráková,

Anna Konfráterová,

Milan Konfráter,

Michaela Konfráterová,

Tomáš Pavlovič,

Jozef Krivošík,

Ema Krivošíková,

Eva Pavlovičová,

Jaroslav Pavlovič,

Pavol Šipoš,

Martina Šipošová,

Jozefína Šipošová,

Zuzana Šipošová,

Ivan Čaputa,

Zuzana Čaputová,

Štefan Strapák,

Katarína Strapáková,

František Slezák,

Agnesa Slezáková,

Vincent Zimka,

Elena Zimková,

Marián Šipoš,

Mesto Pezinok

protiv

Slovenská inšpekcia životného prostredia,

uz sudjelovanje:

Ekologická skládka as,

SUD (veliko vijeće),

u sastavu: V. Skouris, predsjednik, K. Lenaerts, potpredsjednik, A. Tizzano, M. Ilešič, L. Bay Larsen (izvjestitelj), J. Malenovský, predsjednici vijeća, A. Borg Barthet, J.-C. Bonichot, C. Toader, J.-J. Kasel i M. Safjan, suci,

nezavisna odvjetnica: J. Kokott,

tajnik: C. Strömholm, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 17. siječnja 2012.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Jozefa Križana, Katarínu Aksamitovu, Gabrielu Kokoškovu, Jozefa Kokošku, Martinu Strezenicku, Jozefa Strezenickýa, Petera Šidla, Lenku Šidlovu, Drahoslavu Šidlovu, Milana Šimoviča, Elenu Šimovičovu, Stanislava Aksamita, Tomáša Pitoňáka, Petru Pitoňákovu, Máriju Križanovu, Vladimíra Mizeráka, Lubomíra Pevnýa, Darinu Brunovsku, Máriju Fišerovu, Lenku Fišerovu, Petera Zvolenskýa, Katarínu Zvolensku, Kamilu Mizerákovu, Annu Konfráterovu, Milana Konfrátera, Michaelu Konfráterovu, Tomáša Pavloviča, Jozefa Krivošíka, Emu Krivošíkovu, Evu Pavlovičovu, Jaroslava Pavloviča, Pavola Šipoša, Martinu Šipošovu, Jozefinu Šipošovu, Zuzanu Šipošovu, Ivana Čaputa, Zuzanu Čaputovu, Štefana Strapáka, Katarínu Strapákovu, Františka Slezáka, Agnesu Slezákovu, Vincenta Zimku, Elenu Zimkovu i Mariána Šipoša, T. Kamenec i Z. Čaputová, *advokáti*,
- za Mesto Pezinok, J. Ondruš i K. Siváková, *advokáti*,
- za Slovenská inšpekcia životného prostredia, L. Fogaš, *advokát*,

- za društvo Ekologická skládka as, P. Kováč, *advokát*,
- za slovačku vladu, B. Ricziová, u svojstvu agenta,
- za češku vladu, M. Smolek i D. Hadroušek, u svojstvu agenata,
- za francusku vladu, S. Menez, u svojstvu agenta,
- za austrijsku vladu, C. Pesendorfer, u svojstvu agenta,
- za Europsku komisiju, P. Oliver i A. Tokár, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 19. travnja 2012.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje Konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša, koja je potpisana u Aarhusu 25. lipnja 1998. i odobrena u ime Europske zajednice Odlukom Vijeća 2005/370/EZ od 17. veljače 2005. (SL L 124, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 3., str. 1.) (u daljnjem tekstu: Aarhuška konvencija), članka 191. stavka 1. UFEU-a i članka 267. UFEU-a, Direktive Vijeća 85/337/EEZ od 27. lipnja 1985. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (SL L 175, str. 40.), kako je izmijenjena Direktivom 2003/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. (SL L 156, str. 17.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 26., str. 48.) (u daljnjem tekstu: Direktiva 85/337) te Direktive Vijeća 96/61/EZ od 24. rujna 1996. o integriranom sprečavanju i kontroli onečišćenja (SL L 257, str. 26.), kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 166/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. siječnja 2006. (SL L 33, str. 1.) (u daljnjem tekstu: Direktiva 96/61).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između J. Križana i ostalih 43 tužitelja, fizičkih osoba s boravištem u Mestu Pezinok i Mesta Pezinok (grada Pezinoka), s jedne strane, i Slovenske inšpekcije životnéha prostredia (slovačkog inspektorata za okoliš; u daljnjem tekstu: inšpekcia), s druge strane, u vezi sa zakonitošću odluka upravnog tijela koje je odobrilo gradnju i uporabu odlagališta otpada društvu Ekologická skládka as (u daljnjem tekstu: Ekologická skládka), intervenijentu u glavnom postupku.

Pravni okvir

Međunarodno pravo

3 U članku 6. Aarhuške konvencije pod naslovom „Sudjelovanje javnosti u odlučivanju o određenim djelatnostima” u stavcima 1., 2., 4. i 6. navodi se:

„1. Svaka je stranka:

(a) dužna primjenjivati odredbe ovoga članka koje se odnose na odluke o tome treba li dopustiti predložene djelatnosti navedene u dodatku I.;

[...]

2. Zainteresirana javnost mora rano tijekom postupka odlučivanja o okolišu, bilo putem javne obavijesti ili pojedinačno, kako je prikladno, te na odgovarajući, pravodoban i djelotvoran način biti obaviještena, među ostalim, o:

[...]

(d) planiranom postupku, uključujući, ako i kada informacija može biti pružena:

[...]

iv. obavijest o tijelu vlasti od kojeg se može dobiti dotična informacija i kamo je dotična informacija pohranjena kako bi je javnost ispitala;

[...]

4. Svaka stranka dužna je osigurati rano sudjelovanje javnosti kada su sve mogućnosti otvorene i kada se može osigurati djelotvorno sudjelovanje javnosti.

[...]

6. Svaka stranka dužna je od nadležnih tijela zatražiti osiguranje pristupa zainteresiranoj javnosti u cilju ispitivanja, na njezin zahtjev ukoliko tako propisuje domaće zakonodavstvo, besplatno i odmah čim na raspolaganju budu sve informacije važne za odlučivanje, kako je navedeno u ovom članku, i koje su na raspolaganju za vrijeme postupka sudjelovanja javnosti, bez utjecaja na pravo stranaka da odbiju otkriti određene informacije u skladu [osobito s člankom 4. stavkom 4.].

[...]”

4 U članku 9. pod naslovom „Pristup pravosuđu” u stavcima 2. i 4. navodi se:

„2. U okviru svojeg domaćeg zakonodavstva, svaka je stranka dužna osigurati da pripadnici zainteresirane javnosti:

[...]

(b) [...] imaju pristup postupku ocjene pred sudom i/ili nekim drugim zakonski utemeljenim neovisnim i nepristranim tijelom, kako bi osporili materijalnu i proceduralnu zakonitost neke odluke, čina ili propusta u ovisnosti od odredbi iz

članka 6. i, tamo gdje je to predviđeno domaćim zakonodavstvom i bez utjecaja na stavak 3. ovoga članka, drugih odgovarajućih odredbi ove Konvencije.

[...]

4. Osim toga, i ne dovodeći u pitanje stavak 1., postupci navedeni u stavcima 1., 2. i 3. ovoga članka imaju osigurati odgovarajuće i djelotvorne pravne lijekove, uključujući sudsku zabranu gdje je to prikladno, i trebaju biti pravični, jednakopravni, pravodobni i ne toliko skupi da bi se time sprječavalo njihovo provođenje. [...]"

- 5 U Dodatku I. točki 5. Aarhuške konvencije pod djelatnostima navedenima u članku 6. stavku 1. točki (a) navodi se:

„Upravljanje otpadom

[...]

– odlagališta koja primaju više od 10 tona na dan ili imaju ukupni kapacitet preko 25 000 tona, osim odlagališta inertnoga otpada.”

Pravo Unije

Direktiva 85/337/EZ

- 6 U članku 1. stavku 2. Direktive 85/337 pojam „odobrenja za provedbu projekta” definira se kao odluka nadležnog tijela ili više njih koja nositelju projekta daje pravo da nastavi s projektom.

- 7 Članak 2. Direktive 85/337 glasi kako slijedi:

„1. Države članice usvajaju sve potrebne mjere kako bi se prije davanja odobrenja osiguralo da se projekti koji bi mogli imati značajne učinke na okoliš, između ostalog na temelju njihove prirode, veličine ili lokacije, podvrgnu obvezi ishođenja odobrenja za provedbu projekta i procjeni u pogledu njihovih učinaka. Ti su projekti utvrđeni u članku 4.

2. Procjena utjecaja na okoliš može se integrirati u postojeće postupke davanja suglasnosti za projekte u državama članicama, ili u nedostatku toga, u druge postupke ili u postupke koje treba uspostaviti radi ispunjavanja ciljeva ove Direktive.

[...]” [neslužbeni prijevod]

Direktiva 96/61/EZ

- 8 U 23. uvodnoj izjavi Direktive 96/61 navodi se:

„[...] u cilju informiranja javnosti o radu postrojenja i njihovom mogućem učinku na okoliš, i u cilju osiguranja transparentnosti postupka izdavanja dozvola širom cijele Zajednice, prije donošenja odluke javnost mora imati pristup informacijama u vezi sa zahtjevom za izdavanje dozvole za nova postrojenja [...]” [neslužbeni prijevod]

- 9 Člankom 1. navedene direktive pod naslovom „Svrha i područje primjene” propisuje se:

„Svrha je ove Direktive postići integrirano sprečavanje i kontrolu onečišćenja koje proizlazi iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. U njoj se utvrđuju mjere za sprečavanje, ili ako to nije moguće, smanjivanje emisija u zrak vode i tlo koje su posljedica gore navedenih djelatnosti, uključujući i mjere vezane uz otpad kako bi se postigla visoka razina zaštite okoliša kao cjeline, ne dovodeći u pitanje Direktivu [85/337] i ostale relevantne odredbe Zajednice.” [neslužbeni prijevod]

- 10 Člankom 15. Direktive 96/61 pod naslovom „Pristup informacijama i sudjelovanje javnosti u postupku izdavanja dozvola” propisuje se:

„1. Države članice osiguravaju da zainteresirana javnost pravovremeno i učinkovito dobije priliku sudjelovati u postupku za:

– izdavanje dozvole za nova postrojenja

[...]

Postupak iz Priloga V. primjenjuje se za potrebe tog sudjelovanja.

[...]

4. [Posebno stavak 1.] primjenjuje se podložno ograničenjima utvrđenim u članku 3. stavcima 2. i 3. Direktive Vijeća 90/313/EEZ od 7. lipnja 1990. o slobodi pristupa informacijama o okolišu (SL L 158, str. 56)].

[...]” [neslužbeni prijevod]

- 11 U članku 15.a Direktive 96/61 pod naslovom „Pristup pravosuđu” navodi se kako slijedi:

„Države članice osiguravaju da, u skladu s relevantnim nacionalnim pravnim sustavom, pripadnici zainteresirane javnosti:

[...]

imaju pristup postupku revizije pred sudom ili nekim drugim nezavisnim i nepristranim tijelom koje je određeno zakonom kako bi osporili materijalnu ili postupovnu zakonitost odluka, radnji ili propusta, podložno odredbama ove Direktive koje se odnose na sudjelovanje javnosti.

[...]

Svi takvi postupci moraju biti poštteni, pravični i pravovremeni, a njihovi troškovi ne smiju biti prekomjerni visoki.

[...]” [neslužbeni prijevod]

12 U točki 5.4 Priloga I. Direktivi 96/61 pod naslovom „Kategorije industrijskih djelatnosti navedenih u članku 1.” upućuje se na „odlagališta na koja se odlaže više od 10 tona na dan ili ukupnog kapaciteta preko 25 000 tona, osim odlagališta inertnog otpada.”

13 U Prilogu V. Direktivi 96/61 pod naslovom „Sudjelovanje javnosti u donošenju odluka”, između ostalog, predviđa se:

„1. Javnost se obavješćuje (javnim priopćenjima ili na druge odgovarajuće načine kao što su elektronički mediji, gdje je dostupno) o sljedećim pitanjima, u ranoj fazi postupka donošenja odluke ili najkasnije čim se podatak bude mogao dostaviti::

[...]

(c) o nadležnim tijelima koja su odgovorna za donošenje odluka, o onima od kojih se mogu dobiti relevantni podaci, o tijelima kojima se mogu dostaviti primjedbe ili pitanja, i o rokovima za dostavu primjedbi i pitanja;

[...]

(f) o navođenju vremena i mjesta na kojima će predmetni podaci biti dostupni, ili o načinima na koji će biti dostupni;

[...]” [neslužbeni prijevod]

Direktiva 2003/4/EZ

14 U 16. uvodnoj izjavi Direktive 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o javnom pristupu informacijama o okolišu i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/313/EEZ (SL L 41, str. 26.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 1., str. 128.) navedeno je:

„Pravo na informaciju znači da bi objavljivanje informacija trebalo biti opće pravilo i da tijelima javne vlasti treba biti dopušteno odbiti zahtjev za pružanje informacija o okolišu u pojedinačnim i jasno određenim slučajevima. Razlozi za odbijanje trebali bi se tumačiti restriktivno, pri čemu bi javni interes za objavljivanjem informacija trebalo usporediti s interesom za njegovo odbijanje. Razloge za odbijanje trebalo bi predočiti podnositelju zahtjeva unutar vremenskog roka utvrđenog u ovoj Direktivi.”

15 U članku 4. stavcima 2. i 4. te direktive, između ostalog, propisuje se:

„2. Države članice mogu odrediti da zahtjev za informacije o okolišu bude odbijen ako bi objavljivanje informacija negativno utjecalo na:

[...]

(d) povjerljivost trgovačkih ili industrijskih podataka kada je takva tajnost predviđena nacionalnim zakonodavstvom ili zakonodavstvom Zajednice u svrhu zaštite legitimnog ekonomskog interesa, uključujući javni interes za održavanje statističke povjerljivosti i tajnosti podataka o porezu;

[...]

Razlozi za odbijanje navedeni [između ostalog u stavku 2.] trebaju se tumačiti restriktivno, uzimajući u obzir u pojedinačnom slučaju javni interes za to objavljivanje. U svakom pojedinačnom slučaju javni interes za objavljivanje informacija treba usporediti s interesom za njegovo odbijanje. [...]

[...]

4. Informacije o okolišu koje su pohranjene kod ili za tijela javne vlasti, a koje je zatražio podnositelj zahtjeva, dostupne su u dijelovima ukoliko je moguće izdvojiti neku informaciju obuhvaćenu stavkom 1. točkama (d) i (e) ili stavkom 2. od ostatka traženih informacija.”

Direktiva 2003/35/EZ

- 16 U 5. uvodnoj izjavi Direktive 2003/35 navodi se da pravo Unije treba biti primjereno usklađeno s Aarhuškom konvencijom kako bi je Unija ratificirala.

Slovačko pravo

Pravila postupka

- 17 Člankom 135. stavkom 1. Zakonika o parničnom postupku propisano je:

„[...] Sud također treba poštovati odluke Ústavný súd Slovenskej republiky [Ustavnog suda Republike Slovačke] ili Europskog suda za ljudska prava koje se odnose na temeljna prava i slobode.”

- 18 Člankom 56. stavkom 6. Zakona 38/1993 Z.z. o organizaciji, pravilima postupka i položaju sudaca Ústavný súd Slovenskej republiky, u verziji primjenjivoj na činjenice iz glavnog postupka, propisuje se:

„Ako Ústavný súd Slovenskej republiky poništi odluku, mjeru ili drugi valjani akt i vrati predmet na ponovni postupak, tijelo koje je u tom slučaju donijelo odluku, mjeru ili akt, treba ponovno ispitati predmet i donijeti novu odluku. U tom postupku ili fazi za njega je obvezujući pravni názor [pravno stajalište] Ústavný súda Slovenskej republiky.”

Odredbe o procjeni utjecaja na okoliš, o pravilima prostornog uređenja i integriranim dozvolama

– Zakon br. 24/2006 Z.z.

- 19 Člankom 1. stavkom 1. Zakona br. 24/2006 Z.z. o procjeni utjecaja na okoliš, kojim se izmjenjuje nekoliko zakona, u verziji primjenjivoj na činjenice iz glavnog postupka, navodi se:

„Zakonom se uređuje:

(a) postupak procjene, od strane stručnjaka i javnosti, navodnog utjecaja na okoliš

[...]

2. planiranih djelatnosti prije donošenja odluke o njihovoj lokaciji ili prije njihova odobrenja u skladu s posebnim propisima.

[...]”

20 U članku 37. navedenog zakona određuje se:

„[...]

6. Valjanost konačnog mišljenja u vezi s određenom djelatnosti je tri godine od donošenja. Konačno mišljenje ostaje valjano ako se tijekom tog razdoblja pokrene lokacijski postupak ili postupak za izdavanje dozvole za djelatnost u skladu s posebnim propisima.

7. Valjanost konačnog mišljenja u vezi s djelatnošću može se produljiti za razdoblje od dvije godine ako podnositelj zahtjeva podnese pisani dokaz da se planirana djelatnost i uvjeti na terenu nisu značajno promijenili, da se nisu pojavile nikakve nove okolnosti u vezi s materijalnim sadržajem izvješća o procjeni djelatnosti i da nisu razvijene nove tehnologije za izvođenje planirane djelatnosti. Odluka o produljenju valjanosti konačnog mišljenja u vezi s djelatnošću vraća se nadležnom tijelu.”

21 U članku 65. stavku 5. navedenog zakona određuje se:

„Ako je konačno mišljenje doneseno prije 1. veljače 2006. i ako postupak za odobrenje djelatnosti koja podliježe procjeni nije pokrenut u skladu s posebnim propisima, od Ministarstva treba tražiti produljenje njegove valjanosti, u skladu s člankom 37. stavkom 7.”

Zakon br. 50/1976 Zb.

22 U članku 32. Zakona br. 50/1976 Zb. o prostornom planiranju, u verziji primjenjivoj na činjenice iz glavnog postupka, navodi se:

„Izgradnja objekta, promjena namjene zemljišta i zaštita viših interesa na zemljištu mogući su isključivo na temelju odluke o uvjetima provedbe prostornog plana u obliku:

(a) odluke o lokaciji objekta,

[...]”

– Zakon br. 245/2003 Z.z.

23 U članku 8. stavcima 3. i 4. Zakona br. 245/2003 Z.z. o integriranom sprečavanju i kontroli onečišćenja, kojim se izmjenjuje niz zakona, kako je izmijenjen Zakonom br. 532/2005 („Zakon br. 245/2003”), predviđa se:

(3) U slučaju integrirane uporabne dozvole, kojom se istovremeno traži dozvola za novogradnju ili za izmjene postojećeg objekta, postupak također uključuje urbanistički postupak, postupak za izmjene prije dovršetka objekta i postupak za odobrenje radova na uređenju.

(4) Urbanistički postupak, procjena utjecaja objekta na okoliš i određivanje uvjeta za sprečavanje ozbiljnih industrijskih nesreća nisu sastavni dio integrirane dozvole.”

24 U članku 11. stavku 2. navedenog zakona određuje se:

„Zahtjevu [za integriranu dozvolu] treba priložiti:

[...]

(c) konačno mišljenje na temelju postupka procjene utjecaja na okoliš, ako je propisano za tu djelatnost,

[...]

(g) odluku o uvjetima provedbe prostornog plana, ukoliko se radi o novom objektu ili proširenju postojećeg objekta ...”

25 U članku 12. navedenog zakona pod naslovom „Početak postupka” navodi se:

„[...]

(2) Nakon što potvrdi da je zahtjev potpun i odredi stranke u postupku i dotična tijela, uprava

[...]

(c) [...] na svojoj internetskoj stranici objavljuje zahtjev, izuzev priloga koji nisu dostupni u elektroničkom obliku, i u razdoblju od najmanje 15 dana u svome službenom listu objavljuje ključne informacije o podnesenom zahtjevu, operateru i djelatnosti,

[...]”

Glavni postupak i prethodna pitanja

Upravni postupak

26 Dana 26. lipnja 1997. Mesto Pezinok donijelo je Opću uredbu br. 2/1997 o prostornom planu, kojom je između ostalog predviđena izgradnja odlagališta otpada u jami zvanoj „Nová jama” iz koje se vadila zemlja za proizvodnju opeke.

- 27 Na temelju izvješća o procjeni projekta izgradnje odlagališta koji je društvo Pezinske tehelne as podnijelo 16. prosinca 1998., Ministarstvo okoliša je 1999. provelo procjenu utjecaja na okoliš te je 26. srpnja 1999. donijelo konačno mišljenje.
- 28 Ekologická skládka je 7. kolovoza 2002. nadležnoj službi Mesta Pezinok podnijela zahtjev za donošenje odluke o uvjetima provedbe prostornog plana za izgradnju odlagališta na lokaciji Nová jama.
- 29 Na zahtjev društva Pezinske tehelne as Ministarstvo okoliša je 27. ožujka 2006. valjanost svojeg konačnog mišljenja od 26. srpnja 1999. produljilo do 1. veljače 2008.
- 30 Odlukom od 30. studenog 2006., u verziji koja proizlazi iz odluke Krajský stavebný úrad v Bratislave (regionalne službe za prostorno planiranje u Bratislavi) od 7. svibnja 2007., Mesto Pezinok je na zahtjev Ekologicke skládke odobrilo izgradnju odlagališta otpada na lokaciji Nová jama.
- 31 Na temelju zahtjeva za integriranu dozvolu koji je Ekologická skládka podnijela 25. rujna 2007., Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava (Slovačka inspekcija za okoliš, inspektorat za okoliš u Bratislavi; u daljnjem tekstu: inšpektorát) započela je integrirani postupak na temelju Zakona br. 245/2003, kojim je prenesena Direktiva 96/61. Zajedno s javnim službama za zaštitu okoliša 17. listopada 2007. objavila je spomenuti zahtjev i odredila rok od 30 dana u kojem se javnost i dotične državne službe mogu očitovati.
- 32 Budući da su se tužitelji u glavnom postupku pozvali na nepotpunost zahtjeva za integriranu dozvolu koji je podnijela Ekologická skládka, u smislu da zahtjevu nije priložena odluka o uvjetima provedbe prostornog plana za lokaciju odlagališta kako je predviđeno člankom 11. stavkom 2. točkom (g) Zakona br. 245/2003, inšpektorát je 26. studenog 2007. suspendirao integrirani postupak i zatražio dostavu te odluke.
- 33 Ekologická skládka je 27. prosinca 2007. dostavila tu odluku i navela kako smatra da se radi o poslovnoj tajni. Na temelju te izjave inšpektorát nije stavio spomenuti dokument na raspolaganje tužiteljima u glavnom postupku.
- 34 Dana 22. siječnja 2008. inšpektorát je poduzeću Ekologická skládka izdao integriranu dozvolu za gradnju i uporabu postrojenja 'Pezinok – odlagalište otpada'.
- 35 Tužitelji u glavnom postupku uložili su žalbu protiv te odluke pri inšpekciji, koja predstavlja tijelo za zaštitu okoliša u drugom stupnju. To je tijelo odlučilo da se odluka o uvjetima provedbe prostornog plana za lokaciju odlagališta objavi u službenom listu od 14. ožujka do 14. travnja 2008.
- 36 U okviru upravnog postupka drugog stupnja, tužitelji u glavnom postupku su se, između ostalog, pozvali na pogrešku u pravu, koja se prema njihovim riječima sastojala u tome što je integrirani postupak pokrenut bez dostavljene odluke o uvjetima provedbe prostornog plana za lokaciju odlagališta smeća, a potom, nakon što je ta odluka dostavljena, nije bila objavljena zbog toga što se navodno radilo o poslovnoj tajni.
- 37 Odlukom od 18. kolovoza 2008. inšpekcia je odbila žalbu zbog neutemeljenosti.

Sudski postupak

- 38 Tužitelji u glavnom postupku podnijeli su tužbu protiv odluke inšpekcije od 18. kolovoza 2008. pred upravnim prvostupanjskim sudom Krajský súd Bratislava (regionalnim sudom u Bratislavi). Presudom od 4. prosinca 2008. taj je sud odbio tužbu.
- 39 Tužitelji u glavnom postupku uložili su žalbu protiv te presude pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky (Vrhovni sud Republike Slovačke).
- 40 Rješenjem od 6. travnja 2009. taj je sud suspendirao izvršenje integrirane dozvole.
- 41 Presudom od 28. svibnja 2009. isti je sud izmijenio presudu Krajský súda Bratislava i ukinuo odluku inšpekcije od 18. kolovoza 2008. i odluku inšpektoráta od 22. siječnja 2008., smatrajući u bitnome da nadležna tijela nisu poštovala pravila kojima se uređuje sudjelovanje zainteresirane javnosti u integriranom postupku te da nisu dostatno procijenili utjecaj gradnje odlagališta otpada na okoliš.
- 42 Ekologická skládka je 25. lipnja 2009. pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (Ustavni sud Republike Slovačke) podnijela ustavnu tužbu protiv rješenja Najvyššeg súda Slovenskej republiky od 6. travnja 2009., a 3. rujna 2009. ustavnu tužbu protiv presude istog suda od 28. svibnja 2009.
- 43 Presudom od 27. svibnja 2010. Ustavny súd Slovenskej republiky utvrdio je da je Najvyšší súd Slovenskej republiky povrijedio temeljno pravo Ekologicke skládke na pravnu zaštitu priznatu člankom 46. stavkom 1. Ustava, temeljno pravo vlasništva priznato člankom 20. stavkom 1. Ustava, i pravo na neometano uživanje imovine priznato člankom 1. Dodatnog protokola Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisanoj u Rimu 4. studenoga 1950.
- 44 Sud je, između ostalog, utvrdio da Najvyšší súd Slovenskej republiky nije uzeo u obzir sva važeća načela upravnog postupka i da je prekoračio svoje ovlasti ispitivanjem zakonitosti postupka i odluke o procjeni utjecaja na okoliš iako ih tužitelji nisu osporavali, kao i da nije bio nadležan za donošenje presude u tom pitanju.
- 45 Ústavný súd Slovenskej republiky svojom je presudom ukinuo pobijano rješenje i presudu vrativši predmet na Najvyšší súd Slovenskej republiky na ponovo odlučivanje.
- 46 Najvyšší súd Slovenskej republiky primjećuje da nekoliko sudionika u postupku koji se pred njim vodi tvrdi da ga obvezuje presuda Ústavný súda Slovenskej republiky od 27. svibnja 2010. Unatoč tome, ističe da još uvijek ima dvojbi oko usklađenosti osporavanih akata s pravom Unije.
- 47 U tim je okolnostima Najvyšší súd Slovenskej republiky odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Obvezuje li pravo [Unije] (konkretno članak 267. UFEU-a) vrhovni sud države članice odnosno omogućuje li mu da po službenoj dužnosti podnese zahtjev

[Sudu] za prethodnu odluku, čak i kada je sudski postupak u takvoj fazi da je ustavni sud ukinuo presudu vrhovnog suda na temelju, prije svega, primjene pravnog okvira [Unije] o zaštiti okoliša obvezujući ga da poštuje pravna mišljenja ustavnog suda koja se temelje na kršenju materijalnih i procesnih ustavnih prava sudionika u sudskom postupku, bez obzira na opseg [prava Unije] u dotičnom predmetu, to jest, kada ustavni sud kao sud posljednjeg stupnja u tom sporu nije zaključio da je potrebno podnijeti zahtjev [Sudu] za prethodnu odluku te je u dotičnom predmetu privremeno isključio primjenu prava na prikladni okoliš i njegovu zaštitu?

2. Je li glavni cilj integriranog sprečavanja, kako je definiran osobito u uvodnim izjavama 8., 9. i 23. i člancima 1. i 15. Direktive [96/61] i općenito u pravnom okviru [Unije] u području okoliša, tj. sprečavanje i kontrolu onečišćenja u koje se javnost uključuje radi postizanja visokog stupnja zaštite okoliša u cjelini, moguće ispuniti u postupku u kojem od početka postupka integriranog sprečavanja zainteresiranoj javnosti nije zajamčen pristup svim relevantnim aktima (članak 6. u vezi s člankom 15. Direktive [96/61]), a posebno odluci o lokaciji objekta (odlagalište otpada) i u kojem je podnositelj zahtjeva naknadno u prvostupanjskom postupku dostavio dokument koji je nedostajao, pod uvjetom da ne bude otkriven ostalim strankama u postupku zbog toga što se radi o poslovnoj tajni? Može li se opravdano smatrati da odluka o lokaciji objekta (a posebno njezino obrazloženje) značajno utječe na podnošenje prijedloga, primjedbi ili drugih komentara?
3. Jesu li ispunjeni ciljevi [Direktive 85/337], osobito u smislu pravnog okvira [Unije] o okolišu, posebno s obzirom na uvjet iz članka 2. da se prije davanja odobrenja, određeni projekti procjenjuju s obzirom na njihov utjecaj na okoliš, ako je izvorno stajalište Ministerstva životnéhoga prostredia (Ministarstvo okoliša) iz 1999., kojim je okončan postupak procjene utjecaja na okoliš, produljeno nekoliko godina kasnije samo na temelju odluke, bez ponovljenog postupka procjene? Drugim riječima, može li se reći da jednom donesena odluka prema [Direktivi 85/337] ima neograničenu valjanost?
4. Može li se opći zahtjev iz Direktive [96/61] (osobito iz preambule i članaka 1. i 15.a), tj. da države članice jamče sprečavanje i nadzor onečišćenja tako da javnosti osiguraju poštenu, pravičnu i pravovremenu upravnu ili sudsku postupak u vezi s člankom 10.a Direktive [85/337] te člankom 6. i člankom 9. stavcima 2. i 4. Aarhuške konvencije, primijeniti na mogućnost da zainteresirana javnost zatraži donošenje privremene upravne ili sudske mjere u skladu s nacionalnim pravom (na primjer, sudsko rješenje o suspenziji izvršnosti integrirane dozvole), kojom se do donošenja konačne odluke u predmetu privremeno obustavlja izgradnja objekta za koju je dozvola zatražena?
5. Je li moguće legitimno, sudskom odlukom koja ispunjava zahtjeve iz Direktive [96/61], Direktive [85/337] ili članka 9. stavaka 2. i 4. Aarhuške konvencije, primjenjujući tamo sadržano pravo javnosti na pravičnu sudsku zaštitu u smislu članka 191. stavaka 1. i 2. [UFEU-a] u vezi s politikom Unije u području okoliša, zadirati u pravo vlasništva operatora u njegovom postrojenju, koje je zajamčeno između ostalog u članku 1. Dodatnog protokola

Konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, tako da se, na primjer, sudskim postupkom ukine valjana integrirana dozvola za novo postrojenje?”

O prethodnim pitanjima

Dopuštenost

- 48 Inšpekcija, Ekologická skládka i slovačka vlada iz više razloga osporavaju dopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku ili nekih postavljenih pitanja.
- 49 Kao prvo, inšpekcija i Ekologická skládka smatraju da su sva postavljena pitanja nedopuštena budući da se odnose na situacije koje u cijelosti uređuju unutarnja pravila, a posebno akti kojima se prenose direktive 85/337 i 96/61. Ekologická skládka iz toga zaključuje da te direktive nemaju izravan učinak dok inšpekcija smatra da su one dovoljno jasne te da nije potrebno zatražiti prethodnu odluku. Inšpekcija, također, tvrdi da su se ta pitanja trebala postaviti u prvoj fazi postupka pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky. Slično tomu, Ekologická skládka smatra da su pitanja suvišna s obzirom na to da je za Najvyšší súd Slovenskej republiky sada obvezujuće pravno stajalište koje je donio Ústavný súd Slovenskej republiky te da nijedna stranka u glavnom postupku nije zatražila da se ta pitanja postave Sudu.
- 50 Kao drugo, Ekologická skládka tvrdi da s obzirom na odvojenost koja je prema nacionalnom pravu utvrđena između integriranog postupka, urbanističkog postupka i procjene utjecaja na okoliš, drugo i treće pitanje nisu relevantni za ishod glavnog postupka. Inšpekcija smatra da ta odvojenost opravdava nedopuštenost trećeg, četvrtog i petog pitanja. Naime, time se implicira da nedostatak u vezi s odlukom o uvjetima provedbe prostornog plana ili procjenom utjecaja na okoliš nema nikakvog utjecaja na zakonitost integrirane dozvole.
- 51 Kao treće, Ekologická skládka i slovačka vlada smatraju da je četvrto pitanje hipotetsko. Najprije, privremene mjere koje je Najvyšší súd Slovenskej republiky odredio u svojem rješenju od 6. travnja 2009. su prema njihovom mišljenju sada u potpunosti neučinkovite. Nadalje, to pitanje nije relevantno za postupak koji se vodi pred sudom koji je uputio zahtjev, budući da se postupak odnosi na valjanost osporavane upravne odluke, a ne na donošenje novih privremenih mjera.
- 52 Kao četvrto i posljednje, Ekologická skládka tvrdi da je i peto pitanje hipotetsko budući da se odnosi na odluku koju će Najvyšší súd Slovenskej republiky morati donijeti na završetku glavnog postupka. Povrh toga, to je pitanje također nedopušteno zato što se odnosi na tumačenje nacionalnog ustavnog prava.
- 53 U tom pogledu valja podsjetiti da je prema ustaljenoj sudskoj praksi Suda isključivo na nacionalnom sudu pred kojim se vodi postupak i koji mora preuzeti odgovornost za sudsku odluku koja će biti donesena da ocijeni, uvažavajući posebnosti predmeta, nužnost prethodne odluke za donošenje svoje presude i relevantnost pitanja koja postavlja Sudu. Slijedom navedenog, s obzirom na to da se postavljena pitanja odnose na tumačenje prava Unije, Sud je načelno dužan donijeti odluku (presuda od 10. ožujka 2009., Hartlauer, C-169/07, Zb., str. I-1721., t. 24., i od 19. srpnja 2012., Garkalns, C-470/11, t. 17.).

- 54 Iz toga slijedi da za pitanja koja se odnose na pravo Unije vrijedi pretpostavka relevantnosti. Sud može odbaciti zahtjev koji je postavio nacionalni sud samo ako je očito da traženo tumačenje prava Unije nije ni u kakvoj vezi sa stvarnim stanjem ili predmetom glavnog postupka, ako je pitanje hipotetske prirode ili ako Sud ne raspolaže činjeničnim i pravnim elementima potrebnima kako bi na koristan način odgovorio na pitanja koja su mu postavljena (presuda od 1. lipnja 2010., Blanco Pérez i Chao Gómez, C-570/07 i C-571/07, Zb., str. I-4629., t. 36., i od 5. srpnja 2012., Geistbeck, C-509/10, t. 48.).
- 55 Međutim, tvrdnja da tumačenje pravnog pravila Unije koje je naveo sud koji je uputio zahtjev očito nema nikakve veze s predmetom glavnog postupka, osobito jer nije sporno da su akti Unije djelomično preneseni važećim nacionalnim propisima, ne može se zasnivati na argumentu o potpunosti nacionalnog prava. Stoga taj argument nije dostatan da se opovrgne pretpostavka relevantnosti iz prethodne točke.
- 56 Valja napomenuti da navodni izostanak izravnog učinka spomenutih direktiva ne utječe na ovu analizu budući da je sukladno članku 267. UFEU-a Sud nadležan za donošenje prethodne odluke o tumačenju akata institucija Unije bez obzira na to imaju li izravni učinak ili ne (presuda od 10. srpnja 1997., Maso i dr., C-373/95, Zb., str. I-4051., t. 28.; presuda od 16. srpnja 2009., Futura Immobiliare i dr., C-254/08, Zb., str. I-6995., t. 34., i presuda od 27. studenog 2012., Pringle, C-370/12, t. 89.). Nadalje, u vezi s navodnom irelevantnosti zahtjeva za prethodnu odluku s obzirom na to da se primjenjuju jasna pravila, valja podsjetiti da članak 267. UFEU-a uvijek dopušta nacionalnom sudu da, ukoliko to smatra prikladnim, Sudu uputi pitanja koja se odnose na tumačenje (u tom smislu vidjeti presudu od 26. svibnja 2011., Stichting Natuur en Milieu i dr., od C-165/09 do C-167/09, Zb., str. I-4599., t. 52. i citiranu sudsku praksu).
- 57 Ostali argumenti koje su inšpekcija i Ekologická skládka iznijele kako bi dokazale nedopuštenost zahtjeva za prethodnu odluku u cijelosti se odnose na predmet prvog pitanja te će se iz tog razloga Sud o njima izjasniti kada bude preispitivao to pitanje.
- 58 Što se tiče elemenata koji se odnose na odvojenost različitih postupaka prema nacionalnom pravu, važno je naglasiti da sud koji je podnio zahtjev donosi stajalište o posljedicama koje proizlaze iz te odvojenosti iz aspekta nacionalnog prava, a koje se znatno razlikuje od onog koje zagovaraju inšpekcija i Ekologická skládka. Međutim, u okviru postupka iz članka 267. UFEU-a funkcije Suda jasno su odijeljene od funkcija suda koji je podnio zahtjev, a tumačenje nacionalnog zakonodavstva pripada isključivo ovom posljednjem (presude od 17. lipnja 1999., Piaggio, C-295/97, Zb., str. I-3735., t. 29., i od 17. srpnja 2008., Corporación Dermoestética, C-500/06, Zb., str. I-5785., t. 21.). Slijedi da ti elementi nisu dovoljni da bi se dokazalo kako postavljena pitanja očigledno nemaju veze s činjenicama ili predmetom spora.
- 59 Što se tiče dopuštenosti četvrtog pitanja, iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da je Najvyšší súd Slovenskej republiky donio nove privremene mjere radi suspenzije učinaka odluka iz glavnog postupka. Osim toga, Ekologická skládka u svojim pisanim očitovanjima navodi da je smatrala korisnim uložiti pritužbu protiv tih mjera. U tim okolnostima četvrto pitanje ne može se smatrati hipotetskim.

60 Konačno, u vezi s dopuštenosti petog pitanja, nije sporno da Ústavny súd Slovenskej republiky smatra da je Najvyšší súd Slovenskej republiky povrijedio pravo vlasništva Ekologicke skládke svojom presudom od 28. svibnja 2009., u kojoj se navodi da je integrirana dozvola odobrena u okolnostima koje nisu u skladu s pravom Unije. U mjeri u kojoj sud koji je podnio zahtjev i dalje ima dvojbe oko usklađenosti pobijanih odluka iz glavnog postupka s pravom Unije, peto se pitanje ne može smatrati čisto hipotetskim. Osim toga, iz samog teksta tog pitanja proizlazi da se ono ne odnosi na tumačenje nacionalnog ustavnog prava.

61 Pitanja suda koji je uputio zahtjev stoga valja proglasiti dopuštenima.

Prvo pitanje

62 U svojem prvom pitanju sud koji je podnio zahtjev u biti pita treba li članak 267. UFEU-a tumačiti u smislu da je nacionalni sud obvezan po službenoj dužnosti Sudu podnijeti zahtjev za prethodnu odluku iako se odluka donosi nakon što je predmet vraćen na ponovno suđenje, nakon što je ustavni sud dotične države članice ukinuo njegovu prvu odluku i iako prema nacionalnom pravilu spor treba riješiti poštujući pravno stajalište ustavnog suda. Sud koji je dostavio zahtjev također pita treba li članak 267. UFEU-a tumačiti u smislu da je isti nacionalni sud obvezan uputiti predmet Sudu iako njegove odluke mogu biti predmet ustavne tužbe koja se ograničava na ispitivanje moguće povrede prava i sloboda zajamčenih nacionalnim Ustavom ili međunarodnim sporazumom.

63 Kao prvo, valja naglasiti da Najvyšší súd Slovenskej republiky svojim prvim pitanjem želi saznati i to je li mu prema pravu Unije dopušteno odstupiti od nacionalnog pravila koje mu zabranjuje da navodi tužbeni razlog koji se odnosi na kršenje tog prava, na što se nije pozvala nijedna stranka u glavnom postupku. Međutim, iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da se to pitanje odnosi isključivo na Direktivu 85/337 te da se o tom pitanju treba izjasniti samo ako se, u svjetlu odgovora na treće pitanje, ustanovi da je ta direktiva primjenjiva u glavnom postupku.

64 Što se tiče ostalih aspekata prvog postavljenog pitanja, prema ustaljenoj sudskoj praksi članak 267. UFEU-a nacionalnim sudovima daje najširu mogućnost obraćanja Sudu ako smatraju da predmet koji se vodi pred njima otvara pitanja koja zahtijevaju tumačenje odredaba prava Unije potrebno za rješavanje spora koji se pred njim vodi. (presuda od 27. lipnja 1991., Mecanarte, C-348/89, Zb., str. I-3277., t. 44., i od 5. listopada 2010., Elchinov, C-173/09, Zb., str. I-8889., t. 26.).

65 Člankom 267. UFEU-a dakle dodjeljuju se ovlasti nacionalnim sudovima i u određenim okolnostima ih se obvezuje da podnesu zahtjev za prethodnu odluku, nakon što nacionalni sud, bilo po službenoj dužnosti ili na zahtjev stranaka, utvrdi da predmet spora sadržava pitanje koje potpada pod prvi stavak tog članka (presude od 10. srpnja 1997., Palmisani, C-261/95, Zb., str. I-4025., t. 20., i od 21. srpnja 2011., Kelly, C-104/10, Zb., str. I-6813., t. 61.). Iz tog razloga, činjenica da se stranke u glavnom postupku nisu pred sudom koji je podnio zahtjev pozvale na pitanje prava Unije ne isključuje mogućnost da spomenuti sud uputi predmet Sudu (presude od 16. lipnja 1981., Salonia, 126/80, Zb., str. 1563., t. 7., i od 8. ožujka 2012., Huet, C-251/11, t. 23.).

- 66 Zahtjev za prethodnu odluku temelji se na dijalogu između sudova, a njegov početak ovisi isključivo o ocjeni nacionalnog suda u vezi s prikladnosti i potrebnosti tog zahtjeva (presude od 16. prosinca 2008., *Cartesio*, C-210/06, Zb., str. I-9641., t. 91., i od 9. studenog 2010., VB Pénzügyi Lízing, C-137/08, Zb., str. I-10847., t. 29.).
- 67 Osim toga, postojeća nacionalna pravila postupka ne mogu dovesti u pitanje marginu procjene nacionalnih sudova u vezi s upućivanjem zahtjeva za prethodnu odluku ukoliko imaju dvojbe, u glavnom postupku, oko tumačenja prava Unije (gore navedena presuda *Elchinov*, t. 25., i presuda od 20. listopada 2011., *Interedil*, C-396/09, Zb., str. I-9915., t. 35.).
- 68 Pravilo nacionalnog prava, prema kojem presude višeg suda obvezuju drugi nacionalni sud, ne uskraćuje tome nacionalnom sudu mogućnost da Sudu uputi zahtjev za prethodnu odluku o tumačenju prava Unije koje se odnosi na takve presude. Sud, ako smatra da ga pravna ocjena na višem stupnju može dovesti do presude suprotne pravu Unije, mora biti slobodan obratiti se Sudu s pitanjima o kojima dvoji (presude od 9. ožujka 2010., *ERG i dr.*, C-378/08, Zb., str. I-1919., t. 32., i gore navedena presuda *Elchinov*, t. 27.).
- 69 U ovoj fazi valja naglasiti da je za potrebe odluke koju treba donijeti u glavnom postupku, nakon što iskoristi mogućnost koja mu je dodijeljena člankom 267. UFEU-a, za nacionalni sud tumačenje dotičnih odredaba koje donese Sud obvezujuće i da prema potrebi treba zanemariti ocjene višeg suda ako u svijetlu tog tumačenja smatra da one nisu u skladu s pravom Unije (gore navedena presuda *Elchinov*, t. 30.).
- 70 Načela utvrđena u prethodnim točkama na isti se način primjenjuju na sud koji je uputio zahtjev u vezi s pravnim stajalištem koje je u ovom glavnom postupku izrazio ustavni sud dotične države članice, budući da iz ustaljene sudske prakse slijedi da se ne smije dopustiti da pravila nacionalnog prava, bila ona i ustavna, ugroze jedinstvo i djelotvornost prava Unije (presude od 17. prosinca 1970., *Internationale Handelsgesellschaft*, 11/70, Zb., str. 1125., t. 3., i od 8. rujna 2010., *Winner Wetten*, C-409/06, Zb., str. I-8015., t. 61). Sud je već utvrdio da se ta načela primjenjuju na odnose između ustavnog suda i svih drugih nacionalnih sudova (presuda od 22. lipnja 2010., *Melki et Abdeli*, C-188/10 i C-189/10, Zb., str. I-5667., t. od 41. do 45.).
- 71 Nacionalno pravilo prema kojem je Najvyšší súd Slovenskej republiky obvezan poštovati pravno stajalište Ústavný súd Slovenskej republiky ne sprečava sud koji je podnio zahtjev da u bilo kojoj fazi postupka, kad god to smatra prikladnim, dostavi zahtjev za prethodnu odluku i prema potrebi, odbije stajalište Ústavný súd Slovenskej republiky koje bi moglo biti protivno pravu Unije.
- 72 Konačno, Najvyšší súd Slovenskej republiky je kao vrhovni sud obvezan podnijeti zahtjev za prethodnu odluku kada utvrdi da se predmet spora odnosi na neriješeno pitanje koje potpada pod prvi stavak članka 267. UFEU-a. Na temelju mogućnosti da se ustavnom sudu dotične države članice podnese tužba protiv odluke nacionalnog suda, ograničena na preispitivanje moguće povrede prava i sloboda zajamčenih Ustavom ili međunarodnim sporazumom, ne daje se za pravo smatrati da se spomenuti nacionalni sud ne može klasificirati kao sud protiv čijih odluka nema pravnog lijeka u okviru nacionalnog prava u smislu članka 267. trećeg stavka UFEU-a.

- 73 S obzirom na sve prethodno navedeno, na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 267. UFEU-a treba tumačiti u smislu da je nacionalni sud, kao što je sud koji je podnio zahtjev, obvezan po službenoj dužnosti Sudu podnijeti zahtjev za prethodnu odluku iako se odluka donosi nakon što je predmet vraćen na ponovno suđenje, nakon što je ustavni sud dotične države članice ukinuo njegovu prvu odluku i iako prema nacionalnom pravilu spor treba riješiti poštujući pravno stajalište ustavnog suda.

Drugo pitanje

- 74 U svojem drugom pitanju sud koji je podnio zahtjev u biti pita treba li Direktivu 96/61 tumačiti u smislu da se njome zahtijeva da odluka o uvjetima provedbe prostornog plana za lokaciju odlagališta otpada bude stavljena na raspolaganje javnosti od samog početka postupka izdavanja dozvole za to postrojenje. Također nije jasno može li se odbijanje da se ta odluka stavi na raspolaganje opravdati pozivanjem na poslovnu tajnu koja štiti podatke sadržane u toj odluci ili, ako to nije slučaj, može li se to odbijanje ispraviti tako da se odluka stavi na raspolaganje zainteresiranoj javnosti tijekom drugostupanjskog upravnog postupka.
- 75 Kao prvo, valja istaknuti da iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da je objekt o kojem je riječ u glavnom postupku odlagalište koje prima više od 10 tona otpada na dan ili ima ukupni kapacitet preko 25 000 tona otpada. Ono, stoga, potpada pod Direktivu 96/61, kako proizlazi iz članka 1., u vezi s točkom 5.4. njezinog Dodatka I.
- 76 Člankom 15. te direktive predviđa se sudjelovanje zainteresirane javnosti u postupku izdavanja dozvola za nova postrojenja te se navodi da to sudjelovanje podliježe uvjetima iz Priloga V. toj direktivi. U prilogu se zahtijeva da javnost bude detaljno obaviještena kod kojeg nadležnog tijela može dobiti relevantne informacije te da se navede datum i mjesto objavljivanja tih informacija.
- 77 Ta pravila o sudjelovanju javnosti treba tumačiti u svjetlu odredaba Aarhuške konvencije s kojom se pravo Unije treba „uskладiti”, kako slijedi iz 5. uvodne izjave Direktive 2003/35 kojom je djelomično izmijenjena Direktiva 96/61 (presuda od 12. svibnja 2011., Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland, Landesverband Nordrhein-Westfalen, C-115/09, Zb., str. I-3673., 41.). Međutim, u članku 6. stavku 6. te konvencije navodi se da zainteresirana javnost mora imati pristup svim informacijama u vezi s postupkom odlučivanja o odobrenju djelatnosti iz Priloga I. navedenoj konvenciji, a to se posebno odnosi na odlagališta otpada koja primaju više od 10 tona otpada na dan ili imaju ukupni kapacitet preko 25 000 tona otpada.
- 78 Zainteresirana javnost u postupku izdavanja dozvola prema Direktivi 96/61 načelno mora imati pristup svim informacijama u vezi s tim postupkom.
- 79 Iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje i spisa koji su dostavljeni Sudu proizlazi da odluka o uvjetima provedbe prostornog plana za lokaciju postrojenja iz glavnog postupka predstavlja jednu od mjera na temelju kojih se donosi konačna odluka o odobrenju i da ona mora uključivati podatke o učinku projekta na okoliš, uvjetima koje operator mora zadovoljiti radi ograničavanja tog učinka, primjedbama koje su iznijele stranke koje su sudjele u donošenju odluke o uvjetima provedbe prostornog plana iz glavnog postupka te razlozima na temelju kojih je nadležno tijelo

izdalo tu odluku. Osim toga, prema važećim nacionalnim pravilima ta se odluka mora priložiti zahtjevu za izdavanje dozvole koji se upućuje nadležnom tijelu. Iz toga valja zaključiti da odluka o uvjetima provedbe prostornog plana sadržava važne informacije u smislu Priloga V. Direktivi 96/61 i da zainteresirana javnost načelno mora imati osigurani pristup postupku za izdavanje dozvole za to postrojenje.

- 80 Unatoč tome, iz članka 15. stavka 4. Direktive 96/61 slijedi da se sudjelovanje zainteresirane javnosti može ograničiti ograničenjima iz članka 3. stavaka 2. i 3. Direktive 90/313. U trenutku činjeničnog stanja u glavnom postupku Direktiva 90/313 bila je izmijenjena Direktivom 2003/4. Uzimajući u obzir korelacijsku tablicu u prilogu te direktive, obvezu za usklađivanjem prava Unije s Aarhuškom konvencijom i tekst članka 15. Direktive 96/61 koji je usvojen prilikom njezine naknadne kodifikacije Direktivom 2008/1/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. siječnja 2008. o integriranom sprečavanju i kontroli onečišćenja (SL L 24, str. 8.), valja zaključiti da članak 15. stavak 4. Direktive 96/61 treba tumačiti u smislu da se odnosi na ograničenja prema članku 4. stavcima 1., 2 i 4. Direktive 2003/4.
- 81 Sukladno članku 4. stavku 2. točki (d) prvom podstavku Direktive 2003/4 države članice mogu predvidjeti mogućnost da se zahtjev za otkrivanjem informacija odbije ako bi se tim otkrivanjem mogla ugroziti povjerljivost poslovnih ili industrijskih podataka, pri čemu je spomenuta povjerljivost predviđena propisima nacionalnog prava ili prava Unije radi zaštite legitimnog ekonomskog interesa.
- 82 Međutim, uzimajući u obzir važnost lokacije za jednu ili drugu djelatnost iz Direktive 96/61 i kao što slijedi iz točke 79. ove presude, to ne može biti slučaj kod odluke kojom javno tijelo daje odobrenje za lokaciju postrojenja koje potpada pod tu direktivu, uzimajući u obzir primjenjiva pravila prostornog uređenja.
- 83 Iako nije isključeno da u iznimnim slučajevima određeni elementi sadržani u obrazloženju odluke o uvjetima provedbe prostornog plana mogu sadržavati povjerljive poslovne ili industrijske podatke, u ovome slučaju nije sporno da se zaštita tajnosti tih podataka, suprotno članku 4. stavku 4. Direktive 2003/4, rabila kako bi se zainteresiranoj javnosti onemogućio svaki, čak i djelomičan, pristup odluci o uvjetima provedbe prostornog plana za lokaciju postrojenja iz glavnog postupka.
- 84 Iz toga slijedi da odbijanje da se zainteresiranoj javnosti stavi na raspolaganje odluka o uvjetima provedbe prostornog plana za lokaciju postrojenja iz glavnog postupka tijekom prvostupanjskog upravnog postupka nije bilo opravdano izuzećem utvrđenim u članku 15. stavku 4. Direktive 96/61. Iz tog razloga sud koji je podnio zahtjev treba saznati je li činjenica da je spomenuta odluka stavljena na raspolaganje zainteresiranoj javnosti tijekom drugostupanjskog upravnog postupka dostatna da se ispravi povreda u prvostupanjskom upravnom postupku i isključi svako kršenje članka 15. Direktive 96/61.
- 85 U nedostatku pravila utvrđenih pravom Unije u tom području, na pravnom je poretku svake države članice da detaljno uredi postupke povodom pravnih lijekova kojima je cilj osigurati zaštitu prava pojedinaca koja proizlaze iz prava Unije, pod uvjetom da oni nisu nepovoljniji od onih koji uređuju slične domaće pravne lijekove (načelo ekvivalentnosti) i da u praksi ne onemogućuju ili pretjerano otežavaju ostvarivanje prava koja proizlaze iz pravnog poretka Unije (načelo djelotvornosti) (presude od 14.

prosinca 1995., Peterbroeck, C-312/93, Zb., str. I-4599., t. 12., i od 12. srpnja 2012., VALE Építési, C-378/10, t. 48. i citirana sudska praksa).

- 86 Što se tiče načela ekvivalentnosti, ono zahtijeva da se sva pravila u vezi s pravnim lijekovima bez razlike primjenjuju na pravne lijekove koji se temelje na povredi prava Unije i one koji se temelje na povredi nacionalnog prava (vidjeti, između ostalog, presude od 19. srpnja 2012., Littlewoods Retail i dr., C-591/10, t. 31, i od 4. listopada 2012., Byankov, C-249/11, t. 70.). Stoga je na nacionalnom sudu da utvrdi je li prema nacionalnom pravu dopušteno da se slične unutarnje povrede postupka isprave tijekom drugostupanjskog upravnog postupka.
- 87 Što se tiče načela djelotvornosti, iako nije protivno pravu Unije da se važećim nacionalnim pravilima u određenim slučajevima dopusti legalizacija djelovanja ili mjera koje su nezakonite u svjetlu prava Unije, takva mogućnost podliježe uvjetu da se dotičnim osobama time ne pruži prilika da zaobiđu pravna pravila Unije ili da ih se ne oslobodi njihove primjene, te da spomenuta mogućnost ostane iznimka (presuda od 3. srpnja 2008., Komisija/Irska, C-215/06, Zb., str. I-4911., t. 57.).
- 88 U tom je pogledu važno istaknuti da se člankom 15. Direktive 96/61 od država članica zahtijeva da zainteresiranoj javnosti osiguraju pravodobno i djelotvorno sudjelovanje u postupku izdavanja dozvole. Ta se odredba treba tumačiti u smislu 23. uvodne izjave te direktive, prema kojoj, prije nego se donose ikakva odluka, javnost mora imati pristup informacijama u vezi sa zahtjevima za izdavanjem dozvola za nova postrojenja, kao i u smislu članka 6. Aarhuške konvencije kojom se utvrđuje, s jedne strane, pravodobno sudjelovanje javnosti, to jest, u trenutku kada su sve mogućnosti još uvijek otvorene i kada je moguće osigurati djelotvorno sudjelovanje javnosti, a s druge strane, pristup relevantnim informacijama koje se moraju staviti na raspolaganje čim budu dostupne. Iz toga slijedi da zainteresirana javnost od početka prvostupanjskog upravnog postupka, prije donošenja prve odluke, mora imati sve relevantne informacije, u mjeri u kojoj su te informacije dostupne na dan početka postupka.
- 89 U vezi s pitanjem isključuje li načelo djelotvornosti mogućnost ispravka u drugostupanjskom postupku na način da se javnosti stave na raspolaganje relevantni dokumenti koji nisu bili dostupni tijekom prvostupanjskog upravnog postupka, prema podacima koje je dostavio sud koji je podnio zahtjev proizlazi da prema važećem nacionalnom zakonodavstvu upravno drugostupanjsko tijelo ima nadležnosti za izmjenu upravne odluke prvog stupnja. Međutim, na sudu koji je podnio zahtjev je da odredi, s jedne strane, jesu li u okviru drugostupanjskog upravnog postupka i dalje otvorene sve mogućnosti i rješenja u smislu članka 15. stavka 1. Direktive 96/61, koji se tumači u svjetlu članka 6. stavka 4. Aarhuške konvencije i, s druge strane, može li se legalizacijom u toj fazi postupka, tako da se relevantna dokumentacija stavi na raspolaganje zainteresiranoj javnosti, osigurati da javnost djelotvorno utječe na ishod postupka odlučivanja.
- 90 Posljedično, načelo djelotvornosti ne isključuje mogućnost da se u drugostupanjskom upravnom postupku ispravi neopravdano odbijanje da se tijekom prvostupanjskog upravnog postupka zainteresiranoj javnosti stavi na raspolaganje odluka o uvjetima provedbe prostornog plana iz glavnog postupka, pod uvjetom da su i dalje otvorene sve mogućnosti i rješenja i da se legalizacijom u toj fazi postupka može osigurati da

javnost djelotvorno utječe na ishod postupka odlučivanja, što je na nacionalnom sudu da utvrdi.

- 91 Stoga na drugo pitanje valja odgovoriti da Direktivu 96/61 treba tumačiti u smislu da:
- se njome zahtijeva da odluka o uvjetima provedbe prostornog plana, kao što je ona o kojoj je riječ u glavnom postupku, bude stavljena na raspolaganje javnosti od samog početka postupka izdavanja dozvole za dotično postrojenje,
 - nadležnim nacionalnim tijelima ne dopušta da zainteresiranoj javnosti odbiju staviti na raspolaganje takvu odluku pozivajući se na zaštitu povjerljivih trgovačkih ili industrijskih podataka, kada je takva tajnost predviđena nacionalnim pravom ili pravom Unije u svrhu zaštite legitimnog ekonomskog interesa, i
 - ne isključuje mogućnost da se u drugostupanjskom upravnom postupku ispravi neopravdano odbijanje da se tijekom prvostupanjskog upravnog postupka zainteresiranoj javnosti stavi na raspolaganje odluka o uvjetima provedbe prostornog plana, kao što je ona o kojoj je riječ u glavnom postupku, pod uvjetom da su i dalje otvorene sve mogućnosti i rješenja i da se ispravkom u toj fazi postupka može osigurati da javnost djelotvorno utječe na ishod postupka odlučivanja, što je na nacionalnom sudu da utvrdi.

Treće pitanje

- 92 U svojem trećem pitanju sud koji je podnio zahtjev u biti pita treba li Direktivu 85/337 tumačiti u smislu da joj je protivno da se valjanost mišljenja o procjeni učinka projekta na okoliš može valjano produljiti na nekoliko godina nakon što je doneseno, i propisuje li ona da se u tom slučaju provede nova procjena učinka na okoliš.
- 93 U tom pogledu inšpekcija te slovačka i češka vlada tvrde da spomenuta Direktiva 85/337 nije primjenjiva *ratione temporis* na situaciju koju je opisao sud koji je dostavio zahtjev.
- 94 Prema ustaljenoj sudskoj praksi načelo da se za projekte koji mogu imati znatne učinke na okoliš mora provesti procjena utjecaja na okoliš nije primjenjivo u slučajevima kada dan formalnog podnošenja zahtjeva za suglasnost za projekt prethodi danu isteka roka za prenošenje Direktive 85/337 (presude od 11. kolovoza 1995., Komisija/Njemačka, C-431/92, Zb., str. I-2189., t. 29. i 32., i od 18. lipnja 1998., Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, C-81/96, Zb., str. I-3923., t. 23.).
- 95 Naime, ta se direktiva u velikoj mjeri odnosi na opsežne projekte čije se izvođenje vrlo često proteže na dugo razdoblje. Shodno tome, ne bi bilo prikladno da se postupci, koji su složeni i na nacionalnoj razini, dodatno otežavaju i usporavaju zbog posebnih zahtjeva koje propisuje navedena direktiva kao ni da se njome obuhvaćaju postojeće situacije (gore navedena presuda Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, t. 24.).
- 96 Iz spisa dostavljenog Sudu u predmetnom slučaju proizlazi da su prvi koraci operatora za dobivanje dozvole za izvršenje projekta odlagališta iz glavnog postupka započeli 16. prosinca 1998. podnošenjem zahtjeva za procjenu učinka projekta na okoliš.

Međutim, iz članka 2. Akta o uvjetima pristupanja Češke Republike, Republike Estonije, Republike Cipra, Republike Latvije, Republike Litve, Republike Mađarske, Republike Malte, Republike Poljske, Republike Slovenije i Slovačke Republike te o prilagodbama Ugovorâ (SL 2003, L 236, str. 33.) proizlazi da je Slovačka Republika dužna primjenjivati spomenutu Direktivu 85/337 počevši od dana pristupanja te države članice Europskoj uniji, tj. 1. svibnja 2004.

- 97 Unatoč tomu, valja napomenuti da je za dodjelu dozvole za gradnju odlagališta iz glavnog postupka slovačka uprava morala provesti tri uzastopna postupka, od kojih su sva tri rezultirala odlukom.
- 98 Zahtjevi operatora za prva dva postupka podneseni su 16. prosinca 1998. i 7. kolovoza 2002., što znači prije isteka roka za prenošenje Direktive 85/337. Suprotno tome, zahtjev za integriranu dozvolu podnesen je 25. rujna 2007., tj. nakon isteka tog roka. Stoga je potrebno utvrditi može li se podnošenje prvih dvaju zahtjeva smatrati službenim početkom postupka izdavanja odobrenja u smislu ustaljene sudske prakse spomenute u točki 94. ove presude.
- 99 U tom je pogledu, prije svega, važno navesti da se zahtjevi podneseni tijekom prve dvije faze postupka ne smiju zamijeniti čisto neformalnim kontaktima, kojima se ne može dokazati formalno započinjanje postupka izdavanja odobrenja (u tom smislu vidjeti gore navedenu presudu Komisija/Njemačka, t. 32.).
- 100 Nadalje, valja istaknuti da je procjena učinka na okoliš iz 1999. provedena kako bi se omogućila izvedba projekta odlagališta koji je predmet integrirane dozvole. Naknadni koraci u tom postupku, a posebno izdavanje građevinske dozvole, temelje se na toj procjeni. Kao što je nezavisna odvjetnica istaknula u točki 115. svog mišljenja, činjenica da se prema slovačkom pravu utjecaj na okoliš ocjenjuje odvojeno od samog postupka izdavanja odobrenja, ne može produžiti vremenski opseg Direktive 85/337.
- 101 Slično tomu, iz razmatranja u točki 79. ove presude proizlazi da odluka o uvjetima provedbe prostornog plana za lokaciju odlagališta otpada iz glavnog postupka predstavlja neizbježan korak prema tome da operator dobije dozvolu za izvršenje projekta izgradnje odlagališta otpada. Osim toga, spomenuta odluka nameće niz uvjeta koje operator mora zadovoljiti kod izvođenja projekta.
- 102 Međutim, prilikom ispitivanja jednog sličnog postupka Sud je smatrao da datum koji treba uzeti kao referentni za određivanje vremenske primjene neke direktive kojom se određuje provođenje procjene utjecaja na okoliš treba biti datum na koji je projekt formalno podnesen, budući da su različite faze ispitivanja projekta toliko usko povezane da predstavljaju vrlo složenu operaciju (presude od 23. ožujka 2006., Komisija/Austrija, C-209/04, Zb., str. I-2755., t. 58.).
- 103 Konačno, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da odobrenje u smislu Direktive 85/337 može sadržavati kombinaciju nekoliko zasebnih odluka, ako nacionalni postupak kojim se investitora ovlašćuje da započne s izvođenjem radova na projektu uključuje nekoliko uzastopnih koraka (u tom smislu vidjeti presude od 7. siječnja 2004., Wells, C-201/02, Zb., str. I-723., t. 52., i od 4. svibnja 2006., Komisija/Ujedinjena Kraljevina, C-508/03, Zb., str. I-3969., t. 102.). Iz toga slijedi da se u tom slučaju

datum na koji je formalno podnesen zahtjev za odobrenje projekta mora odrediti kao datum na koji je investitor podnio zahtjev za početak prve faze postupka.

- 104 Iz gore navedenih razmatranja slijedi da je zahtjev za odobrenje projekta odlagališta iz glavnog postupka formalno podnesen prije isteka roka za prenošenje Direktive 85/337. Sukladno tomu, obveze koje proizlaze iz te direktive ne primjenjuju se na taj projekt te, stoga, na treće pitanje nije potrebno odgovoriti.

Četvrto pitanje

- 105 U svojem četvrtom pitanju sud koji je podnio zahtjev u biti pita treba li članke 1. i 15.a Direktive 96/61, u vezi s člancima 6. i 9. Aarhuške konvencije, tumačiti u smislu da se članovima zainteresirane javnosti mora, u okviru pravnog lijeka iz članka 15.a te direktive, omogućiti da od suda ili zakonski utemeljenog, nadležnog neovisnog i nepristranog tijela zatraže da odrede privremene mjere kojima se privremeno suspendira primjena dozvole u smislu članka 4. te direktive dok se ne donese konačna odluka.
- 106 Na temelju svoje postupovne autonomije i pod uvjetom da se poštuju načela ekvivalentnosti i djelotvornosti, države članice raspolažu marginom prosudbe kada je riječ o provođenju članka 9. Aarhuške konvencije i članka 15.a Direktive 96/61. Na njima je da odluče koji je sud ili koje zakonski utvrđeno neovisno i nepristrano tijelo nadležno za odlučivanje o pravnim lijekovima navedenim u tim odredbama i koje postupke treba primjenjivati radi usklađivanja s gore navedenim odredbama (vidjeti analogijom presudu od 18. listopada 2011., Boxus i dr., od C-128/09 do C-131/09, C-134/09 i C-135/09, Zb., str. I-9711., t. 52.).
- 107 Osim toga, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da nacionalni sud pred kojim se vodi postupak uređen pravom Unije treba biti u mogućnosti odobriti privremene mjere kako bi se osigurala puna djelotvornost presude koju treba donijeti u vezi s postojanjem prava na koja se poziva na temelju prava Unije (presude od 19. lipnja 1990., Factortame i dr., C-213/89, Zb., str. I-2433., t. 21., i od 13. ožujka 2007., Unibet, C-432/05, Zb., str. I-2271., t. 67.).
- 108 Valja dodati da pravo podnošenja tužbe, predviđeno u članku 15.a Direktive 96/61, valja tumačiti imajući na umu svrhu te direktive. Sud je već utvrdio da je svrha te direktive, kako je utvrđeno u članku 1. te direktive, postizanje integriranog sprečavanja i kontrole onečišćenja na temelju mjera čiji je cilj sprečavanje ili smanjenje emisija u zrak, vodu i tlo zbog djelatnosti navedenih u Dodatku I., kako bi se postigla visoka razina zaštite okoliša (presude od 22. siječnja 2009., Association nationale pour la protection des eaux et rivières i OABA, C-473/07, Zb., str. I-319., t. 25., i od 15. prosinca 2011., Møller, C-585/10, Zb., str. I-13407., t. 29.).
- 109 Međutim, pravo na podnošenje tužbe predviđeno člankom 15.a Direktive 96/61 ne bi omogućilo učinkovito sprečavanje onečišćenja ako ne bi bilo moguće spriječiti daljnji rad postrojenja kojem je dozvola dodijeljena suprotno toj direktivi, dok se ne donese konačna odluka o zakonitosti te dozvole. Iz toga slijedi da jamstvo djelotvornosti prava na podnošenje tužbe predviđenog u članku 15.a zahtijeva da članovi zainteresirane javnosti mogu od suda ili nadležnog neovisnog i nepristranog tijela

zatražiti da odrede privremene mjere radi sprečavanja onečišćenja uključujući, prema potrebi, privremenu suspenziju sporne dozvole.

- 110 S obzirom na sve prethodno navedeno, na četvrto pitanje valja odgovoriti da članak 15.a Direktive 96/61 treba tumačiti u smislu da članovi zainteresirane javnosti, u okviru pravnog lijeka predviđenog tom odredbom, moraju biti u mogućnosti da od suda ili nekog drugog zakonski utemeljenog neovisnog i nepristranog tijela zatraže da odredi privremene mjere kojima se privremeno suspendira primjena dozvole u smislu članka 4. te direktive dok se ne donese konačna odluka

Peto pitanje

- 111 U svojem petom pitanju sud koji je podnio zahtjev u biti pita može li se odluka nacionalnog suda, donesena u okviru nacionalnog postupka za provedbu obveza koje proizlaze iz članka 15.a Direktive 96/61 i članka 9. stavaka 2. i 4. Aarhuške konvencije, kojom se ukida dozvola dodijeljena povredom odredbi te direktive, smatrati neopravdanim zadiranjem u pravo vlasništva operatora zajamčeno člankom 17. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.
- 112 Kao što je nezavisna odvjetnica istaknula u točkama od 182. do 184. svojeg mišljenja, uvjeti određeni Direktivom 96/61 ograničavaju korištenje prava vlasništva na zemljištu na kojem se nalazi postrojenje obuhvaćeno područjem primjene te direktive.
- 113 Međutim, pravo vlasništva nije apsolutno pravo i valja ga promatrati u odnosu na njegovu socijalnu funkciju. Stoga se njegovo ostvarivanje može ograničiti pod uvjetom da ta ograničenja odgovaraju ciljevima od općeg interesa i u odnosu na cilj koji se želi postići ne predstavljaju neproporcionalno i neprihvatljivo miješanje kojim se krši sama bit zajamčenih prava (presude od 3. rujna 2008., Kadi i Al Barakaat International Foundation/Vijeće i Komisija, C-402/05 P i C-415/05 P, Zb., str. I-6351., t. 355., i od 9. ožujka 2010., ERG i dr., C-379/08 i C-380/08, Zb., str. I-2007., t. 80.).
- 114 U pogledu prethodno navedenih ciljeva od općeg interesa, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da ja zaštita okoliša jedan od tih ciljeva te je, stoga, ograničenje korištenja prava vlasništva moguće opravdati (vidjeti presude od 7. veljače 1985., ADBHU, 240/83, Zb., str. 531., t. 13., od 20. rujna 1988., Komisija/Danska, 302/86, Zb., str. 4607., t. 8.; od 2. travnja 1998., Outokumpu, C-213/96, Zb., str. I-1777., t. 32., i gore navedenu presudu od 9. ožujka 2010., ERG i dr., C-379/08 i C-380/08, t. 81.).
- 115 Što se tiče proporcionalnosti zadiranja u spomenuto pravo vlasništva, ukoliko je moguće utvrditi takvo zadiranje, dostatno je navesti da Direktiva 96/61 uspostavlja ravnotežu između zahtjevâ toga prava i zahtjevâ u vezi sa zaštitom okoliša.
- 116 Stoga na peto pitanje valja odgovoriti da odluka nacionalnog suda, donesena u okviru nacionalnog postupka za provedbu obveza koje proizlaze iz članka 15.a Direktive 96/61 i članka 9. stavaka 2. i 4. Aarhuške konvencije, kojom se ukida dozvola dodijeljena povredom odredbi te direktive, ne može sama po sebi predstavljati neopravdano zadiranje u pravo vlasništva operatora zajamčeno člankom 17. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

Troškovi

- 117 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (veliko vijeće) odlučuje:

1. **Članak 267. UFEU-a treba tumačiti u smislu da je nacionalni sud, kao što je sud koji je uputio zahtjev, obvezan po službenoj dužnosti Sudu Europske unije podnijeti zahtjev za prethodnu odluku iako se odluka donosi nakon što je predmet vraćen na ponovno suđenje, nakon što je ustavni sud dotične države članice ukinuo njegovu prvu odluku i iako prema nacionalnom pravilu spor treba riješiti poštujući pravno stajalište ustavnog suda.**
2. **Direktivu Vijeća 96/61/EZ od 24. rujna 1996. o integriranom sprečavanju i kontroli onečišćenja, kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 166/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. siječnja 2006. treba tumačiti u smislu da:**
 - **se njome zahtijeva da odluka o uvjetima provedbe prostornog plana, kao što je ona o kojoj je riječ u glavnom postupku, bude stavljena na raspolaganje javnosti od samog početka postupka izdavanja dozvole za to postrojenje,**
 - **nadležnim nacionalnim tijelima ne dopušta da zainteresiranoj javnosti odbiju staviti na raspolaganje takvu odluku pozivajući se na zaštitu povjerljivih trgovačkih ili industrijskih podataka, kada je takva tajnost predviđena nacionalnim pravom ili pravom Unije u svrhu zaštite legitimnog ekonomskog interesa, i**
 - **ne isključuje mogućnost da se u drugostupanjskom upravnom postupku ispravi neopravdano odbijanje da se tijekom prvostupanjskog upravnog postupka zainteresiranoj javnosti stavi na raspolaganje odluka o uvjetima provedbe prostornog plana, kao što je ona o kojoj je riječ u glavnom postupku, pod uvjetom da su i dalje otvorene sve mogućnosti i rješenja i da se legalizacijom u toj fazi postupka može osigurati da javnost djelotvorno utječe na ishod postupka odlučivanja, što je na nacionalnom sudu da utvrdi.**
3. **Članak 15.a Direktive 96/61, kako je izmijenjena Uredbom br. 166/2006, treba tumačiti u smislu da u okviru pravnog lijeka predviđenog tom odredbom članovi zainteresirane javnosti moraju biti u mogućnosti da od suda ili nekog drugog zakonski utemeljenog neovisnog i nepristranog tijela zatraže da odredi privremene mjere kojima se privremeno suspendira primjena dozvole u smislu članka 4. te direktive dok se ne donese konačna odluka.**

4. **Odluka nacionalnog suda, donesena u okviru nacionalnog postupka za provedbu obveza koje proizlaze iz članka 15.a Direktive 96/61, kako je izmijenjena Uredbom br. 166/2006, i članka 9. stavaka 2. i 4. Konvencije o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša, potpisane u Aarhusu 25. lipnja 1998. i odobrene u ime Europske zajednice Odlukom Vijeća 2005/370/EZ od 17. veljače 2005., kojom se poništava dozvola dodijeljena povredom odredbi te direktive, ne može sama po sebi predstavljati neopravdano zadiranje u pravo vlasništva operatora zajamčeno člankom 17. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.**

[Potpisi]

* Jezik postupka: slovački.

RADNI PRIJEVOD